

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τουριστικά Καταλύματα

Προτεινόμενες ημερομηνίες για την επαναλειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων:

01.06.2020: επαναλειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων δωδεκάμηνης λειτουργίας και των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων

15.06.2020: επαναλειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων εποχικής λειτουργίας

A. Πρωτόκολλο τουριστικών καταλυμάτων (πλην των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων)

Οι προδιαγραφές για την επαναλειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων αφορούν όλα τα καταλύματα ανεξαρτήτως τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών, κατάταξης, είδους, διάρκειας λειτουργίας, πλην των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων. Κάθε τουριστικό κατάλυμα θα πρέπει να καταρτίσει Πρωτόκολλο σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Τουρισμού.

Γενικά στοιχεία του Πρωτοκόλλου

Ανάπτυξη σχεδίου δράσης και σχεδίου για τη διαχείριση ύποπτου κρούσματος

Ανάπτυξη ενός **σχεδίου δράσης** από τη διοίκηση/διεύθυνση του τουριστικού καταλύματος και επιμέρους πρωτόκολλα για κάθε τμήμα του καταλύματος και ειδικότερα για την περίπτωση εμφάνισης κρίσης (διαχείριση πιθανού κρούσματος). Η ανάπτυξη του σχεδίου δράσης αφορά σε ξενοδοχεία με δυναμικότητα άνω των 50 δωματίων.

Η ανάπτυξη σχεδίου για τη διαχείριση ύποπτου κρούσματος αφορά σε όλα τα καταλύματα (σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες οδηγίες του ΕΟΔΥ).

Σχέδιο Δράσης

Στόχος του σχεδίου δράσης είναι η πρόληψη εμφάνισης και η αποτελεσματική διαχείριση των ύποπτων κρουσμάτων για τον περιορισμό της επέκτασης στο προσωπικό και τους ενοίκους.

Το σχέδιο δράσης θα συμμορφώνεται με τις συστάσεις του ΕΟΔΥ και θα αναθεωρείται ανάλογα με τις εξελίξεις.

Με το σχέδιο δράσης παρουσιάζεται εγγράφως η λήψη μέτρων πρόληψης και διαχείρισης ύποπτων κρουσμάτων από το τουριστικό κατάλυμα μέσω πρωτοκόλλων. Ειδικότερα, **με το σχέδιο δράσης:**

- η διεύθυνση του καταλύματος ορίζει συντονιστή για την επίβλεψη της εφαρμογής του και υπευθύνου για κάθε επιμέρους τμήμα αυτού (πχ. F&B, Housekeeping). Η θέση του συντονιστή, ανάλογα με το μέγεθος του καταλύματος, μπορεί να καλύπτεται από τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης, από υπάρχουσα θέση Γενικού Διευθυντή / Διευθυντή Ποιότητας κ.λπ. ή από νέα θέση στο οργανόγραμμα. Επίσης, μπορεί να ορισθεί σε επίπεδο Ομάδας Διαχείρισης.
- αποτυπώνεται το γεγονός ότι το **προσωπικό είναι εκπαιδευμένο στην τήρηση του πρωτοκόλλου** ή των επιμέρους πρωτοκόλλων ανά τμήμα του καταλύματος με αντίστοιχη αναφορά των ατόμων, της διάρκειας και του τρόπου της εκπαίδευσης (πχ. τηλεεκπαίδευση, εκπαίδευση από εξωτερικό διαπιστευμένο συνεργάτη κτλ). Συνιστάται η μέθοδος e-learning και κρίνεται απαραίτητη η υποχρεωτική παρακολούθηση όλων των εργαζομένων.

- αποτυπώνεται **συνεργασία με ιατρό** (αναλυτικά στοιχεία συνεργαζόμενου ιατρού), ο οποίος ενεργεί βάσει των οδηγιών του ΕΟΔΥ για τον έλεγχο του COVID-19 και ειδικότερα είναι εκπαιδευμένος στη λήψη ρινοφαρυγγικού δείγματος για μοριακό έλεγχο από ύποπτο κρούσμα. Παράλληλα, στο πλαίσιο της τηλεϊατρικής έχει τη δυνατότητα παρακολούθησης ύποπτου κρούσματος και στενών επαφών του.
- αποτυπώνεται **ενδεχόμενη πιστοποίηση του τουριστικού καταλύματος** ως προς τη λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της πανδημίας COVID-19 από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης.

Σχέδιο διαχείρισης ύποπτου κρούσματος

Ειδικότερα για τη διαχείριση ύποπτου κρούσματος ακολουθείται το σχέδιο αντιμετώπισης ύποπτου κρούσματος του ΕΟΔΥ.

Για τη διασφάλιση της εφαρμογής του σχεδίου διαχείρισης ύποπτου κρούσματος από το κατάλυμα είναι απαραίτητο να οριστεί **υπεύθυνος εφαρμογής**. Η θέση του συντονιστή, ανάλογα με το μέγεθος του καταλύματος, μπορεί να καλύπτεται από τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης, από υπάρχουσα θέση Γενικού Διευθυντή / Διευθυντή Ποιότητας κ.λπ. ή από νέα θέση στο οργανόγραμμα. Επίσης, μπορεί να ορισθεί σε επίπεδο Ομάδας Διαχείρισης.

Σε περίπτωση που το κατάλυμα έχει αναπτύξει σχέδιο δράσης (καταλύματα άνω των 50 δωματίων), ο συντονιστής για την επίβλεψη του σχεδίου δράσης και ο υπεύθυνος εφαρμογής του σχεδίου διαχείρισης ύποπτου κρούσματος δύναται να ταυτίζονται.

Τα καταλύματα έχουν την υποχρέωση κοινοποίησης στοιχείων επικοινωνίας στην αρμόδια υπηρεσία του Υπ. Υγείας /ΕΟΔΥ:

- α) του υπευθύνου εφαρμογής του σχεδίου διαχείρισης ύποπτου κρούσματος,
- β) του ιατρού που συνεργάζονται ή του παρόχου υπηρεσιών δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας.

Προσωπικό καταλύματος

- Υπεύθυνη δήλωση κάθε μέλους του προσωπικού ότι έχει ενημερωθεί για τα πρωτόκολλα υγιεινής και διαχείρισης κρουσμάτων COVID-19 που αφορούν στο πεδίο αρμοδιοτήτων του. Πλάνο εκπαίδευσης (με τηλεεκπαίδευση στο κινητό ή το tablet) έως 15 Ιουλίου ενός ατόμου ανά υπηρεσία (επιμέρους πρωτόκολλο) του καταλύματος, το οποίο θα αναλάβει εν συνεχεία την εκπαίδευση και του λοιπού προσωπικού.
- Η εκπαίδευση σχετίζεται κατ' ελάχιστον με τα εξής:
  - Τις πηγές και τους τρόπους μετάδοσης του ιού
  - Διαδικασίες ενημέρωσης των αρμοδίων του ξενοδοχείου και των ίδιων των πελατών
  - Συμπεριφορά και ενέργειες σε περίπτωσης ασθένειας από το προσωπικό
  - Μεθόδους και πρακτικές καθαρισμών και απολύμανσης των εντοπισμένων σημείων με βάση την επικινδυνότητα και την πιθανότητα μετάδοσης της ασθένειας
  - Μεθόδους και επικοινωνιακή προσέγγιση των επισκεπτών
  - Τήρηση των βασικών μέτρων αποφυγής μετάδοσης του ιού αναφορικά με επιμελή και τακτικό πλύσιμο χεριών, αποφυγή χειραψιών, τήρηση αποστάσεων, αποφυγή επαφής των χεριών με τα μάτια, μύτη και στόμα και υγιεινή της αναπνοής
  - Διατήρηση αρχείων εκπαίδευσης και τεκμηρίωσης της πρόσληψης για κάθε εργαζόμενο
- Κάθε μέλος του προσωπικού πρέπει να συμμορφώνεται αυστηρά με τα βασικά προστατευτικά μέτρα κατά του COVID-19: τήρηση υγιεινής χεριών, σωματικών αποστάσεων (physical distancing) από τους πελάτες και το λοιπό προσωπικό, σε όλους τους χώρους εργασίας, τους χώρους του ξενοδοχείου και τους χώρους ανάπαυσης, αποφυγή αγγίγματος προσώπου και γενικά προσωπική και αναπνευστική υγιεινή.

- Το τουριστικό κατάλυμα οφείλει να χορηγεί σε κάθε μέλος του προσωπικού επαρκή Μέσα Ατομικής Προστασίας και να εξασφαλίζει τη συνεχή επάρκεια των αποθεμάτων.
- Συνιστάται στο προσωπικό να μένει στο σπίτι και να ζητήσει ιατρική βοήθεια αν παρουσιάζει συμπτώματα σχετικά με την ασθένεια, ειδοποιώντας τον υγειονομικό υπεύθυνο του καταλύματος.
- Πρέπει να αποκλείεται από την εργασία άτομο με συμπτώματα και να επανέρχεται στην εργασία εάν η εργαστηριακή εξέταση είναι αρνητική.
- Συνιστάται στο προσωπικό που διαμένει στο κατάλυμα να παραχωρούνται δίκλινα δωμάτια. Εάν μέλος του προσωπικού ανήκει σε ευπαθή ομάδα, συνιστάται να παραχωρούνται μονόκλινα.
- Συνιστάται το προσωπικό να θερμομετριέται κάθε πρωί στο πλαίσιο ατομικής ευθύνης. Ενδελεχής έλεγχος του προσωπικού μπορεί να ακολουθήσει συναρτήσει της επιδημιολογικής εικόνας της τοπικής κοινότητας / περιοχής.
- Αν κάποιο μέλος του προσωπικού έρθει σε επαφή με κρούσμα οφείλει να το δηλώσει άμεσα στον υγειονομικό υπεύθυνο του καταλύματος και να απομακρυνθεί από την εργασία.

Αρχείο καταλύματος και βιβλίο συμβάντων

Για τους σκοπούς δράσεων προστασίας της δημόσιας υγείας, η διεύθυνση του καταλύματος οφείλει να τηρεί αρχείο των μελών προσωπικού και όλων των ατόμων που διέμειναν στο ξενοδοχείο -όνομα, εθνικότητα, ημερομηνία άφιξης και αναχώρησης, στοιχεία επικοινωνίας (διεύθυνση, τηλέφωνο, e-mail)-, ώστε να καθίσταται δυνατή η επικοινωνία με τις στενές επαφές τυχόν κρούσματος COVID-19, που ενδέχεται να ταυτοποιηθεί εκ των υστέρων.

Να δίδεται προσοχή στο Γενικό Κανονισμό περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR) και να έχουν ενημερωθεί όλοι οι επισκέπτες ότι τηρείται αρχείο για λόγους προστασίας δημόσιας υγείας. Είναι απαραίτητη η καταγραφή και ενημέρωση του βιβλίου υπηρεσίας και συμβάντων.

Επικοινωνία

- Το κατάλυμα πρέπει να κοινοποιεί τα μέτρα και τις απαιτήσεις του Προγράμματος Δράσης σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς φορείς/συνεργάτες (υπαλλήλους, ενοικιαστές, εργολάβους, προμηθευτές, επισκέπτες και το ευρύ κοινό) και ενδιαφερόμενα μέρη.
- Συνιστάται η ενημέρωση της ιστοσελίδας του τουριστικού καταλύματος με ειδική ενότητα COVID-19, στην οποία θα αναρτά τα μέτρα και την νέα πολιτική του καταλύματος περί λήψης αυξημένων μέτρων υγιεινής, αλλαγές σε ωράρια λειτουργίας κοινόχρηστων χώρων, τροποποίηση διάρκειας check-in/check-out. Αντίστοιχα, μπορεί να ακολουθήσει ενημέρωση με τα διαθέσιμα μέσα εντός του καταλύματος (π.χ. σε τηλεοράσεις κοινόχρηστων χώρων, σε τηλεοράσεις δωματίων, σήμανση προ της εισόδου στους επιμέρους κοινόχρηστους χώρους και έντυπη ενημέρωση στην υποδοχή).

Υπηρεσίες καταλυμάτων

❖ Υπηρεσία υποδοχής (reception desk/concierge)

- Το προσωπικό πρέπει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής (πλύσιμο χεριών), να κρατά αποστάσεις τουλάχιστον ενός μέτρου από τους πελάτες (αποφυγή χειραψιών κτλ) και να ακολουθεί τους κανόνες υγιεινής.
- Συνιστάται η αποφυγή τοποθέτησης σε θέσεις υποδοχής ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.
- Όταν ζητείται, να υπάρχει δυνατότητα: α) ενημέρωσης επισκεπτών για την πολιτική του καταλύματος και τα μέτρα που έχει λάβει για την αντιμετώπιση τυχόν περιστατικών, β) παροχής χρήσιμων πληροφοριών για παρόχους υγείας, δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία, νοσοκομεία αναφοράς για COVID-19, φαρμακεία κτλ στην περιοχή και γ) παροχής Μέσων Ατομικής Προστασίας.

- Συνιστάται η παροχή ενημερωτικών φυλλαδίων βασικών υγειονομικών οδηγιών μεταφρασμένων σε αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά. Συμπληρωματικά, η παροχή των οδηγιών αυτών μέσω ανάπτυξης εφαρμογής σε κινητά τηλέφωνα.
- Ειδικός εξοπλισμός (medical kit) για την περίπτωση εμφάνισης περιστατικού, όπως γάντια και μάσκες μιας χρήσης, αντισηπτικά, καθαριστικά μαντηλάκια, ποδιά, μακρυμάνικη ρόμπα, θερμόμετρο laser.
- Το προσωπικό πρέπει να μπορεί να αναγνωρίζει συμπτώματα πελατών και να το αναφέρει αμελλητί στον υγειονομικό υπεύθυνο.
- Προαιρετική χρήση plexiglass στην υποδοχή (τοποθέτηση πολυκαρβονικού υλικού)
- Στην υποδοχή (reception desk) πρέπει να υπάρχει αντισηπτικό για χρήση από τον πελάτη (σταθερές ή μη συσκευές)
- Συνιστάται η τακτική απολύμανση των επιφανειών της υποδοχής (reception desk)
- Για τη διατήρηση αποστάσεων το κατάλυμα εφαρμόζει κατάλληλη διαμόρφωση της υποδοχής (reception desk), προσθήκη επιδαπέδιας σήμανσης σε απόσταση δύο μέτρων όπου θα στέκεται ο πελάτης /κατάλληλη σήμανση αποστάσεων στο χώρο αναμονής, κατάλληλη διάταξη των επίπλων και ορθή διαχείριση της ουράς με στόχο τη μείωση του χρόνου αναμονής.
- Αποφυγή συνωστισμού κατά το check-in/check-out – τήρηση αποστάσεων
- Συνιστάται η χρήση ηλεκτρονικών εναλλακτικών για το check in-check out (πχ mobile concierge, χρήση tablets που μπορούν να απολυμανθούν μετά από κάθε χρήση).
- Εξέταση δυνατότητας check-in σε υπαίθριο χώρο
- Συνιστάται η ηλεκτρονική πληρωμή των δαπανών διαμονής (αποδοχή μετρητών σε εξαιρετικές περιπτώσεις), η ηλεκτρονική αποστολή λογαριασμών, τιμολογίων και αποδείξεων.
- Απολύμανση των key cards –τοποθέτησή τους σε ειδικό δοχείο προς απολύμανση.
- Διεύρυνση διάρκειας check-out και check-in μεταξύ των διαμονών (check out μέχρι τις 11.00 πμ και check in από τις 3.00 μμ). Η μεταβολή αυτή της χρονικής διάρκειας που μεσολαβεί μεταξύ κάθε check in και check out είναι υποχρεωτική για να διασφαλίζεται ότι μεταξύ διαφορετικών πελατών το δωμάτιο καθαρίζεται και απολυμαίνεται επιμελώς, καθώς και ότι ακολουθείται επαρκής φυσικός αερισμός του χώρου.
- Απαγόρευση εισόδου στα δωμάτια σε μη διαμένοντες

❖ **Υπηρεσίες ορόφου (καθαριότητα, απολύμανση, housekeeping), δωματίων και κοινόχρηστων χώρων**

- Πρόγραμμα καθαρισμού και απολύμανσης (βλ. σχετικές Οδηγίες ΕΟΔΥ)
- Ειδικές Οδηγίες για καθαρισμό στην περίπτωση εμφάνισης κρούσματος (βλ. σχετικές Οδηγίες ΕΟΔΥ).
- Ενίσχυση υπηρεσιών υγιεινής σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους και ειδικότερα σε αντικείμενα «υψηλού κινδύνου» (πχ. πόμολα, κομβία ανελκυστήρων)
- Σχολαστικό καθάρισμα και πολύ καλός αερισμός δωματίου κατά τις ώρες που μεσολαβούν μεταξύ διαμονών.
- Έλεγχος καλής λειτουργίας πλυντηρίων πιάτων και ρούχων (ως προς τη χρησιμοποιούμενη θερμοκρασία και τη δοσολογία απορρυπαντικών)
- Επαρκής εξοπλισμός προσωπικού (γάντια, μάσκες, ρόμπα, κλειστά παπούτσια)
- Το προσωπικό καθαριότητας συνιστάται να χρησιμοποιεί απλή χειρουργική μάσκα (σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας χειρουργικής μάσκας, συστήνεται η χρήση πάνινης), γάντια και αδιάβροχη ρόμπα μιας χρήσης. Για όσο χρόνο εργάζεται, το προσωπικό καθαριότητας δεν πρέπει να αγγίζει με τα χέρια του το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια του, να καπνίζει ή να τρώει.

- Μετά την αφαίρεση των γαντιών είναι απαραίτητο το καλό πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι. Τονίζεται ότι η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών, το οποίο και αποτελεί το σημαντικότερο μέσο πρόληψης
- Διακριτική παρακολούθηση πελατών με συμπτώματα για διαχείριση από τη διοίκηση
- Μη συχνός καθαρισμός δωματίου κατά τη διάρκεια της διαμονής (αποφυγή επαφής εργαζομένων καθαριότητας με πιθανό κρούσμα και περαιτέρω μετάδοση).
- Κατάργηση καθημερινής αλλαγής ιματισμού και πετσετών, της βραδινής ετοιμασίας παρά μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη.
- Για τις αναχωρήσεις, δυνατότητα επιλογής μεταξύ 2 πρωτοκόλλων:
  - κανονικός καθαρισμός και αναμονή 24 ωρών πριν το δωμάτιο διατεθεί σε πελάτη ή
  - σχολαστικός καθαρισμός - απολύμανση (πχ με ατμοκαθαριστή) στις επίμαχες επιφάνειες δωματίου και μπάνιου.
- Συνιστάται η απομάκρυνση διακοσμητικών αντικειμένων (μαξιλαριών, κλινοσκεπασμάτων)
- Συνιστάται η απομάκρυνση κοινόχρηστων αντικειμένων πολλαπλής χρήσης όπως μενού, περιοδικά, κλπ.
- Τοποθέτηση καλύμματος μιας χρήσης στα χειριστήρια της τηλεόρασης και του κλιματιστικού
- Οι υφασμάτινες επιφάνειες (πχ ταπετσαρίες επίπλων) πρέπει να καθαρίζονται με συσκευή ατμού (θερμοκρασία > 70°).
- Άνοιγμα θυρών και παραθύρων για φυσικό αερισμό του χώρου καθημερινά.
- Συνιστάται σήμανση με στόχο την πληροφόρηση του πελάτη για το πότε και πώς καθαρίστηκε το δωμάτιο.
- Συνιστάται η τοποθέτηση ατομικών αντισηπτικών υγρών σε κάθε δωμάτιο ή συσκευής αντισηψίας

Λινοθήκη- πλυντήρια

- Αυστηρή τήρηση των κανόνων υγιεινής από το προσωπικό που ασχολείται με τη διαλογή ακάθαρτων λινών με χρήση των ενδεδειγμένων ΜΑΠ (ειδικής ποδιάς μιας χρήσης πάνω από τη στολή, γαντιών και μάσκας)
- Τα χρησιμοποιημένα υφάσματα, τα κλινοσκεπάσματα και πετσέτες πρέπει να τοποθετούνται σε ειδικές, κλειστές, επισημασμένες σακούλες ή σάκους, προκειμένου να μεταφερθούν στους χώρους πλυντηρίων.
- Προσεκτικός διαχωρισμός (σήμανση) περιοχών ακάθαρτων και καθαρών λινών
- Τα καρότσια για την μεταφορά των κλειστών σάκων με τα λινά θα πρέπει να απολυμαίνονται μετά από κάθε χρήση.
- Πρέπει να δίνονται οδηγίες για το πλύσιμο τους σε ζεστούς κύκλους (70°C ή περισσότερο) με τα συνήθη απορρυπαντικά.
- Σε περίπτωση που η υπηρεσία καθαρισμού του ιματισμού παρέχεται από εξωτερικό συνεργάτη θα πρέπει να ελέγχεται ότι τηρούνται όλα τα απαιτούμενα μέτρα και ότι παραδίδονται με τον κατάλληλο τρόπο
- Κατά την αποθήκευση των καθαρών ειδών ιματισμού θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τη διατήρηση αυτών σε καλή και καθαρή κατάσταση. Το ίδιο ισχύει και για τη μεταφορά του ιματισμού στους χώρους χρήσης (δωμάτια, εστιατόρια κ.λπ.)

❖ **Υπηρεσίες εστίασης (τραπεζαρίες/χώροι κοινού), παρασκευαστήρια**

Σε αυτά περιλαμβάνονται τα εστιατόρια a la carte, τα εστιατόρια με μπουφέ/αίθουσες πρωινού, τα μπαρ σε ανοιχτούς και κλειστούς χώρους

Παρασκευαστήρια/κουζίνα:

- Τήρηση HACCP

- Παραλαβή εμπορευμάτων από συγκεκριμένο προσωπικό και πάντα φορώντας γάντια και μάσκα.
- Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να λαμβάνεται για την τήρηση των αποστάσεων μεταξύ των εργαζομένων στην κουζίνα σύμφωνα με τις απαιτήσεις των υγειονομικών αρχών, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.
- Δεν επιτρέπεται η είσοδος στο χώρο της κουζίνας για τους μη έχοντες εργασία. Σε περίπτωση που αυτό δεν μπορεί να αποφευχθεί, θα πρέπει να παρέχονται στον επισκέπτη κατάλληλα μέσα ατομικής προστασίας, που θα υπάρχουν διαθέσιμα στην είσοδο της κουζίνας.

Εστίαση:

- Λειτουργία εστιατορίου, μπαρ κτλ. σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

❖ Χώροι αναψυχής για παιδιά

Λειτουργία χώρων αναψυχής για παιδιά σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

❖ Υπηρεσίες ατομικών περιποιήσεων, spa και κοινόχρηστων εγκαταστάσεων

Λειτουργία χώρων σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

❖ Πόσιμο νερό -Δίκτυο ύδρευσης/αποχέτευσης

- Τα καταλύματα θα πρέπει να συμμορφώνονται με την εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας «Προστασία της Δημόσιας Υγείας από τον κορωνοϊό SARS-COV-2 στα συστήματα ύδρευσης και αποχέτευσης»
- Στην περίπτωση που τα τουριστικά καταλύματα παρέμειναν εκτός λειτουργίας για πάνω από ένα μήνα, κατά την επαναλειτουργία τους πρέπει να ακολουθηθούν τα βήματα που περιγράφονται στην οδηγία: «ESGLI Guidance for managing *Legionella* in building water systems during the COVID-19 pandemic».

Δίκτυο αποχέτευσης

- Συνιστάται η χρήση τυπικών και καλά αεριζόμενων σωληνώσεων, όπως φρεάτια με οσμοπαγίδες και βαλβίδες αντεπιστροφής σε κρουνοί και ψεκαστήρες.
- Οι οσμοπαγίδες (σιφώνια) θα πρέπει να λειτουργούν σωστά και συνεχώς. Θα πρέπει δηλαδή να έχουν πάντα νερό μέσα. Σε περίπτωση που δεν χρησιμοποιείται ο χώρος για μεγάλο διάστημα θα πρέπει να προστίθεται νερό είτε προσθέτοντας το απευθείας στην οσμοπαγίδα είτε ανοίγοντας/λειτουργώντας τις συνδεδεμένες συσκευές. Αυτό θα πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ανάλογα με το πόσο γρήγορα εξατμίζεται το νερό από τις οσμοπαγίδες (π.χ. ανά 3 βδομάδες).

❖ Κολυμβητικές δεξαμενές, δεξαμενές υδρομάλαξης/υδροθεραπείας και άλλες εγκαταστάσεις υδάτων αναψυχής

Λειτουργία σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

- **Εσωτερικές κολυμβητικές δεξαμενές:** Δεν επιτρέπεται η λειτουργία των εσωτερικών κολυμβητικών δεξαμενών
- **Χλωρίωση:** σωστή λειτουργία και συντήρηση συστημάτων χλωρίωσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (βλ. ΥΑ Γ1/443/1973 όπως τροποποιήθηκε από την Γ4/1150/76 και την

ΔΥΓ2/80825/05 και εγκύκλιο για την «Πρόληψη της νόσου των λεγεωναρίων»). Συστήνεται, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΠΟΥ (Guidelines for safe recreational water environments - Volume 2 - Swimming pools and similar environments), η τιμή του υπολειμματικού χλωρίου στο νερό της δεξαμενής να είναι 1-3 mg/L για τις κολυμβητικές δεξαμενές και έως 5 mg/L για τις δεξαμενές υδρομάλαξης. Χειρωνακτικός έλεγχος (ή χρήση αναλυτή αλογόνου με καταγραφικό χαρτιού) επιπέδων χλωρίου κάθε 4 ώρες για τις κολυμβητικές δεξαμενές και κάθε μία ώρα για τις δεξαμενές υδρομάλαξης και τήρηση αρχείο καταγραφής, εκτός αν υπάρχει αυτόματος αναλυτής αλογόνου και σύστημα παρακολούθησης με σύστημα ειδοποίησης όταν οι τιμές των παραμέτρων είναι εκτός ορίων.

- **Ρύθμιση του pH:** οι τιμές του pH στο νερό των εγκαταστάσεων υδάτων αναψυχής, θα πρέπει να διατηρούνται στα όρια που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία (βλ. ΥΑ Γ1/443/1973 όπως τροποποιήθηκε από την Γ4/1150/76 και την ΔΥΓ2/80825/05). Τακτική μέτρηση και τήρηση αρχείων καταγραφής pH ανά οκτώ ώρες κατά τη διάρκεια λειτουργίας των κολυμβητικών δεξαμενών και τουλάχιστον ανά δύο ώρες κατά τη διάρκεια λειτουργίας των δεξαμενών υδρομάλαξης και υδροθεραπείας, εφόσον δεν υπάρχει αυτόματο σύστημα καταγραφής.
- **Καθαρισμός και απολύμανση:** τήρηση κανόνων καθαρισμού εγκαταστάσεων υδάτων αναψυχής, τακτικός καθαρισμός και απολύμανση σύμφωνα με τις οδηγίες ΕΟΔΥ «Προτεινόμενες διαδικασίες για τον καθαρισμό και απολύμανση χώρων φιλοξενίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19».
- **Καταιωνιστήρες:** οι καταιωνιστήρες (ντους) που εξυπηρετούν τις εγκαταστάσεις υδάτων αναψυχής συνιστάται να διαχωρίζονται με αδιαφανές διαχωριστικό έτσι ώστε να καθίσταται δυνατό το αποτελεσματικό λούσιμο των κολυμβητών πριν να εισέλθουν στη κολυμβητική δεξαμενή. Ισχυρή σύσταση και έμφαση στην ενημέρωση των πελατών με σχετική σήμανση για χρήση των καταιωνιστήρων πριν και μετά τη χρήση της κολυμβητικής δεξαμενής. Συνιστάται να παρέχονται από το κατάλυμα τα απαραίτητα (π.χ. σαπούνι, αφρόλουτρο, κτλ.), καθώς επίσης και υγρό αντισηπτικό κατά την είσοδο στους καταιωνιστήρες.
- **Αριθμός λουομένων:** ο μέγιστος συνολικός αριθμός των εισερχομένων εντός της δεξαμενής κάθε στιγμή δεν θα είναι μεγαλύτερος από έναν λουόμενο ανά 2,5 m² επιφανείας νερού.
- **Τήρηση απόστασης:** η διάταξη των καθισμάτων (ξαπλώστρες, καρέκλες, πουφ, σεζλόγκ, κτλ.) θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε η απόσταση μεταξύ των ακρότερων σημείων των καθισμάτων δυο ατόμων που βρίσκονται σε δύο διαφορετικές ομπρέλες ή δύο ατόμων που διαμένουν σε διαφορετικό δωμάτιο, να είναι τουλάχιστον 2 μέτρα σε κάθε κατεύθυνση.
- Συνιστάται η χρήση υλικών ή κάλυψη αντικειμένων με υλικά που επιδέχονται αποτελεσματικής απολύμανσης στα καθίσματα, τα τραπέζια, τα κουτιά φύλαξης προσωπικών αντικειμένων, τα κουμπιά ειδοποίησης του προσωπικού και στους τιμοκαταλόγους.
- Μετά από κάθε αλλαγή πελατών θα πρέπει να απολυμαίνονται τα καθίσματα, τα τραπέζια, τα κουτιά φύλαξης προσωπικών αντικειμένων, οι τιμοκατάλογοι και κάθε άλλο αντικείμενο το οποίο θα χρησιμοποιήσει ο επόμενος πελάτης.
- Συνιστάται η προσφορά πετσετών που θα καλύπτουν το σύνολο της επιφάνειας και απολύμανση κάθε ξαπλώστρας/καθίσματος μετά από κάθε χρήση. Συνιστάται η απομάκρυνση υφασμάτινων επιφανειών από τις ξαπλώστρες.
- **Διακοσμητικά συντριβάνια:** χρήση πόσιμου νερού στα διακοσμητικά συντριβάνια και απολύμανση με χρήση αλογόνου ή άλλου χημικού απολυμαντικού και διατήρηση σε καλή κατάσταση όλων των μερών τους. Εφόσον παρέμειναν εκτός λειτουργίας για πάνω από έναν μήνα, κατά την επανεκκίνηση τους θα πρέπει να ακολουθηθούν τα βήματα που περιγράφονται

στην οδηγία: «ESGLI Guidance for managing *Legionella* in building water systems during the COVID-19 pandemic».

❖ **Κλιματισμός και αερισμός χώρων**

Τα προβλεπόμενα στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας «Λήψη μέτρων διασφάλισης της Δημόσιας Υγείας από ιογενείς και άλλες λοιμώξεις κατά τη χρήση κλιματιστικών μονάδων», με έμφαση στην μη ανακυκλοφορία του αέρα και καλό φυσικό αερισμό στα δωμάτια και στους υπόλοιπους χώρους (διακοπή του συστήματος μη λειτουργίας κλιματισμού όταν είναι ανοιχτές οι πόρτες).

❖ **Χώροι εκδηλώσεων εντός καταλυμάτων (συνεδριακές αίθουσες, χώροι δεξιώσεων κοκ)**

Λειτουργία των υπηρεσιών αυτών σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

❖ **Εμπορικά καταστήματα εντός καταλυμάτων**

Λειτουργία των καταστημάτων αυτών σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

❖ **Κοινόχρηστοι χώροι (ανοιχτοί και κλειστοί)**

Στους κοινόχρηστους χώρους περιλαμβάνονται lobby, καθιστικά, υπαίθρια καθιστικά κοκ (εξαιρουμένων των deck γύρω από τις κολυμβητικές δεξαμενές – βλ. παραπάνω για κολυμβητικές δεξαμενές)

- Λειτουργία των χώρων αυτών σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.
- Σύσταση για αποφυγή χρήσης ανελκυστήρων. Τοποθέτηση απολυμαντικών στις εισόδους και σύσταση για χρήση κατά την είσοδο και έξοδο. Συχνή καθαριότητα ανελκυστήρων με έμφαση σε επιφάνειες που αγγίζονται συχνά (χερούλια, κομβία κλπ)
- Σήμανση για υπενθύμιση στους πελάτες να τηρούν αποστάσεις – εφαρμογή μέτρων όπως ταινίες στο δάπεδο, κώνους ή άλλα μέσα για την τήρηση των αποστάσεων.
- Σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους τοποθέτηση αντισηπτικών διαλυμάτων (σταθερές ή μη συσκευές) για την ξηρή αντισηψία των χεριών
- Μετακίνηση επίπλων για αποφυγή συνωστισμού στους κοινόχρηστους χώρους (4 άτομα/10 τμ)
- Προτροπή για self-service parking αντί για υπηρεσία valet. Αν παραμείνει η υπηρεσία valet parking, προστατευτικός εξοπλισμός για τον valet (μη ιατρική μάσκα και γάντια)
- Εξέταση αναστολής λειτουργίας των business centers, εναλλακτικά συστήνεται η διάθεση πρόσβασης σε wifi και σε υπηρεσίες εκτύπωσης ή άλλων υπηρεσιών business centers μέσω σύνδεσης από προσωπική συσκευή του πελάτη.
- Να περιορίζεται ο συνωστισμός στα αποχωρητήρια.
- Στα αποχωρητήρια, να συνιστάται με ενημερωτική σήμανση στους χρήστες να εκκενώνουν τις λεκάνες των κοινόχρηστων αποχωρητηρίων με κλειστό το καπάκι. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται ο περιορισμός της μετάδοσης μέσω του αερολύματος από την τουαλέτα κατά τη στιγμή της εκκένωσης.
- Στα καθίσματα (ξαπλώστρες, καρέκλες, πουφ, σεζλόγκ κτλ) που το κατάλυμα διαθέτει στον αιγιάλο πρέπει να τηρούνται αποστάσεις. Η διάταξη των καθισμάτων αυτών θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε η απόσταση μεταξύ δύο ατόμων που βρίσκονται σε δύο διαφορετικές ομπρέλες να είναι τουλάχιστον **3 μέτρα σε κάθε κατεύθυνση**. Συγκεκριμένα θα πρέπει να τηρείται απόσταση τουλάχιστον 3 μέτρων (σε οποιαδήποτε κατεύθυνση) από τα ακρότερα σημεία των καθισμάτων που ανήκουν σε διαφορετικές ομπρέλες. Θα πρέπει να αποθαρρύνεται η τοποθέτηση πετσέτας/ψάθας από τους λουόμενους σε τέτοιο σημείο, το οποίο θα μειώσει την απόσταση αυτή.

❖ Υπηρεσία transfer πελατών (ΕΔΧ/ΕΙΧ με οδηγό, club cars)

- Άσκηση της υπηρεσίας σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.
- Μετακίνηση πελατών με private transfers μόνο. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη με αρ. Δ1α/ΦΠ.οικ.27815 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'1647/03.05.2020) για τα μέτρα προστασίας σε επιβατηγά οχήματα, δημόσιας χρήσης και ιδιωτικής χρήσης με οδηγό του ν. 4093/2012 (Α222):
  - Οχήματα μέχρι 5 θέσεων, μεταφορά ενός επιβάτη πλέον του οδηγού. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η μεταφορά δεύτερου επιβάτη, εφόσον αυτός είναι συνοδός ατόμου που χρήζει βοήθειας
  - Οχήματα 6 ή 7 θέσεων, μεταφορά 2 επιβατών, πλέον του οδηγού
  - Οχήματα 8 ή 9 θέσεων, μεταφορά 3 επιβατών, πλέον του οδηγού
  - Επιτρέπεται η κατ' εξαίρεση υπέρβαση του ορίου επιβατών, εφόσον στο όχημα επιβαίνουν πέραν του οδηγού μόνο γονείς με τα ανήλικα τέκνα τους.
- Υποχρεωτική η χρήση μη ιατρικής μάσκας προστασίας, τόσο από τους επιβάτες όσο και από τον οδηγό (με αρ. Δ1α/ΦΠ.οικ.27815 Κοινή Υπουργική Απόφαση)
- Συνιστάται η δυνατότητα παροχής αντισηπτικού από τον οδηγό
- Ο οδηγός αποφεύγει τις χειραψίες
- Ο οδηγός να εξασφαλίζει τον φυσικό αερισμό του οχήματος
- Στα club cars προστατευτικός εξοπλισμός (απλή χειρουργική μάσκα, γάντια) για τον οδηγό και απολύμανση μετά από κάθε χρήση. Για τα οχήματα αυτά ανοικτού τύπου δεν υφίστανται περιορισμοί στον αριθμό επιβαινόντων.

B. Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις

Ειδικότερα για τις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις ισχύουν τα εξής:

Σχέδιο για τη διαχείριση ύποπτου περιστατικού COVID-19

Σε κάθε camping πρέπει να υπάρχει γραπτό σχέδιο για τη διαχείριση ύποπτου περιστατικού COVID-19 στο οποίο περιγράφεται: α) τα συμπτώματα που χαρακτηρίζουν ένα άτομο ως ύποπτο κρούσμα λοίμωξης COVID-19 (αιφνίδια έναρξη νόσου, με τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω συμπτώματα: βήχα, πυρετό, δύσπνοια), β) τον αριθμό κλήσης «1135» για την επικοινωνία με τον αρμόδιο φορέα για την αναφορά του περιστατικού και την καθοδήγηση για τη διαχείριση του στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα (Παράρτημα 1), γ) την προσωρινή απομόνωση του περιστατικού μέχρι την ασφαλή μεταφορά του για ιατρική διάγνωση στο κατασκηνωτικό του μέσον εφόσον διαθέτει συρόμενο ή αυτοκινούμενο τροχόσπιτο (ή,εξασφάλιση ενός δωματίου με φυσικό αερισμό σε περίπτωση που διαμένει σε σκηνή, τοποθέτηση χειρουργικής μάσκας στο άτομο που παρουσιάζει συμπτώματα, χορήγηση χαρτομάντηλων, πλαστικής σακούλας για την απόρριψη τους και αντισηπτικό χεριών περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη), δ) χρήση χειρουργικής μάσκας, προστατευτικών γυαλιών, ποδονάρια, αδιάβροχης ποδιάς με μακριά μανίκια και γαντιών από όποιον εισέρχεται στον χώρο της προσωρινής απομόνωσης (ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να απορρίπτεται σε σακούλα και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται, ενώ μετά την απόρριψη του προστατευτικού εξοπλισμού πρέπει τα χέρια να πλένονται καλά με νερό και σαπούνι), ε) εξαερισμός του χώρου προσωρινής απομόνωσης, καθαριότητα και απολύμανση των επιφανειών και των αντικειμένων μετά την απομάκρυνση του ασθενούς με διάλυμα χλωρίνης 0,1% (4 κουταλάκια του γλυκού χλωρίνης περιεκτικότητας 5% ανά 1 λίτρο νερού) ή αιθυλικής αλκοόλης 70% με χρόνο επαφής 10 λεπτών ή άλλου απολυμαντικού με αποδεδειγμένη ιοκτόνο δράση (τα υλικά καθαριότητας πρέπει ή να απορριφθούν ή να πλυθούν σε θερμοκρασία 90°C πριν επαναχρησιμοποιηθούν, προτιμότερο υλικά μιας χρήσης), στ) αναφορά στην αρμόδια υγειονομική αρχή όλων των επαφών του ασθενούς ξεκινώντας δύο ημέρες πριν την

εμφάνιση των συμπτωμάτων, ζ) τα στοιχεία επικοινωνίας του ΕΚΑΒ, τα στοιχεία επικοινωνίας της δομής υγείας που θα πρέπει να μεταφερθεί το ύποπτο περιστατικό, τα στοιχεία επικοινωνίας της υγειονομικής υπηρεσίας στην οποία υπάγεται το camping.

Για την εφαρμογή του γραπτού σχεδίου και του υγειονομικού πρωτοκόλλου λειτουργίας του camping σε ότι αφορά την πρόληψη περιστατικών COVID-19, στο προσωπικό και στους πελάτες ορίζεται αρμόδιο άτομο του οποίου τα πλήρη στοιχεία αναφέρονται στο γραπτό σχέδιο. Τα περιστατικά και τα μέτρα που εφαρμόστηκαν, καταγράφονται στο βιβλίο περιστατικών COVID-19 του camping που διατηρείται με ευθύνη του αρμόδιου ατόμου.

Επάρκεια και ορθή χρήση μέσων ατομικής προστασίας

Θα πρέπει να υπάρχουν επαρκή μέσα ατομικής προστασίας και να διανέμονται στο προσωπικό του camping ανάλογα με τα καθήκοντά του, μαζί με τις οδηγίες για την ορθή χρήση τους.

Ενημέρωση των πελατών για την υποχρέωση εφαρμογής των μέτρων προστασίας από τη λοίμωξη COVID-19

Οι πελάτες ενημερώνονται για το υγειονομικό πρωτόκολλο λειτουργίας και τα μέτρα πρόληψης της λοίμωξης COVID-19 που εφαρμόζονται στα camping, αλλά και για τα μέτρα που ισχύουν στην Ελλάδα όπου είναι εφικτό πριν την άφιξή τους. Η γνωστοποίηση του υγειονομικού πρωτοκόλλου λειτουργίας θα γίνει στους μόνιμους πελάτες, στους διοργανωτές ταξιδιών (tour operator)πράκτορες, συλλόγους κ.λ.π όπως και σε όσους πελάτες έχουν ή θα κάνουν κράτηση με email. Με ανάρτηση των οδηγιών στην επίσημη ιστοσελίδα του camping ή με δημοσιεύσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Τα υγειονομικά πρωτόκολλα και οι σχετικές οδηγίες θα αναρτηθούν επίσης σε εμφανή σημεία του καταλύματος (είσοδο, χώρο υποδοχής χώρους υγειονομικού ενδιαφέροντος κ.λ.π.) ή θα χορηγούνται και με έντυπη ενημέρωση .Κοινοποίηση της ιστοσελίδας της Ελληνικής κυβέρνησης με τις πληροφορίες για τη λοίμωξη COVID-19 και τα μέτρα που αφορούν τους αλλοδαπούς που επισκέπτονται τη χώρα στην αγγλική γλώσσα. Συνιστάται ενημέρωση της ιστοσελίδας του καταλύματος με ειδική ενότητα COVID-19 στην οποία θα αναρτά τα υγειονομικά πρωτόκολλα, τις οδηγίες, τα μέτρα και την πολιτική του καταλύματος, με δυνατότητα link και στις επίσημες ιστοσελίδες της ελληνικής κυβέρνησης. Ο πελάτης θα δηλώνει ότι ενημερώθηκε ,αποδέχεται και θα τηρεί τις οδηγίες και τα μέτρα. Σε περίπτωση μη αποδοχής ή εάν διαπιστωθούν παραβατικές συμπεριφορές το κατάλυμα διατηρεί το δικαίωμα να μην τον δεχθεί ή να του ζητήσει να αποχωρήσει από αυτό.

Μέτρα για την μείωση της εξάπλωσης

Χρήση μέσων ατομικής προστασίας

Η χρήση υφασμάτινης μάσκας συνιστάται να εφαρμόζεται από το προσωπικό, τους πελάτες και κάθε άλλο άτομο το οποίο εισέρχεται στους εσωτερικούς στεγασμένους χώρους του καταλύματος

Ατομική υγιεινή

Πρέπει να εφαρμόζεται η υγιεινή των χεριών με σαπούνι και νερό. Αν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα περιεκτικότητας αλκοόλης 70%. Η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.

Στην είσοδο των εσωτερικών στεγασμένων κοινόχρηστων χώρων του καταλύματος πρέπει να υπάρχουν σταθμοί αντισηπτικών.

Πρέπει να εφαρμόζεται σωστά η ορθή αναπνευστική υγιεινή, δηλαδή η κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντιλο κατά τον πταρμό και τον βήχα και στη συνέχεια απόρριψη αυτού σε πλαστική σακούλα και εφαρμογή αντισηπτικού στα χέρια. Για αυτό το σκοπό, πρέπει να έχει ληφθεί

πρόνοια για τον αντίστοιχο εξοπλισμό (χαρτομάντιλα ή χάρτινες πετσέτες και γάντια μιας χρήσεως, πλαστική σακούλα, κ.λπ.).

Θα πρέπει να μην αγγίζεται το πρόσωπο, η μύτη και τα μάτια.

Κοινωνική απόσταση

Η κοινωνική απόσταση 1,5 μέτρων τηρείται σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους μεταξύ των ατόμων που δεν ανήκουν στη ίδια οικογένεια ή παρέα ή και δεν διαμένουν στο ίδιο κατασκηνωτικό μέσο. Στις εγκαταστάσεις των εσωτερικών στεγασμένων κοινόχρηστων χώρων του camping πρέπει να διατηρείται η κοινωνική απόσταση με την εφαρμογή μέτρων ειδικής σήμανσης και ελεγχόμενης εισόδου, για να διασφαλίζεται η ελάχιστη απόσταση 1,5 μέτρων μεταξύ των ατόμων που κάνουν χρήση του χώρου. τα οποία ταυτόχρονα θα κάνουν χρήση της υφασμάτινης μάσκας.

Αναφορά παραβάσεων

Οποιαδήποτε παράβαση των οδηγιών και κανονισμών θα πρέπει να αναφέρεται στο αρμόδιο άτομο της κατασκήνωσης για την πρόληψη κρουσμάτων COVID-19.

Ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού των camping, των πελατών και των επιχειρήσεων που συνεργάζονται ή παρέχουν υπηρεσίες στο camping

Το προσωπικό του camping θα είναι ενημερωμένο και εκπαιδευμένο ανάλογα με τα καθήκοντά του στα εξής: στο σχέδιο για τη διαχείριση ύποπτου περιστατικού COVID-19, στη χρήση μέσων ατομικής προστασίας, στην εφαρμογή της ατομικής υγιεινής και της κοινωνικής απόστασης, καθώς και στους λοιπούς ειδικούς κανονισμούς του camping για την πρόληψη της λοίμωξης COVID-19.

Με την ευθύνη της διοίκησης του camping θα παρέχονται πληροφορίες στους πελάτες και εκπαίδευση στο προσωπικό για τα μέτρα ατομικής υγιεινής:

- Τεχνικές υγιεινής χεριών (συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα, η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών).
- Μετά από ποιες δραστηριότητες θα πρέπει να πλένονται τα χέρια π.χ. τα χέρια πρέπει να πλένονται μετά από κάθε επαφή με άλλο άτομο ή τις αναπνευστικές εκκρίσεις αυτού (σάλια, σταγονίδια), με αντικείμενα που αγγίζονται από άλλα άτομα όπως κουπαστές, χειρολαβές κ.α., πριν την τοποθέτηση της μάσκας, πριν και μετά από την αφαίρεση της μάσκας, πριν και μετά την αφαίρεση των γαντιών, μετά τη χρήση της τουαλέτας, πριν από το φαγητό, πριν ακουμπήσουμε το πρόσωπο κτλ.
- Σε ποιες περιπτώσεις συνιστάται η χρήση αντισηπτικών αντί για πλύσιμο των χεριών (πχ. εάν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αλκοολούχο διάλυμα).
- Στη σχολαστική τήρηση των μέτρων υγιεινής, και συγκεκριμένα: αποφυγή επαφής των χεριών με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια.
- Αποφυγή επαφής με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού.
- Κατάλληλη διαχείριση αποβλήτων.
- Ορθή χρήση μέσων ατομικής προστασίας (μάσκας και γάντια).

Το προσωπικό του camping και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εντός αυτών θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένο για την άμεση αναφορά των σχετικών συμπτωμάτων της λοίμωξης COVID-19 στον προϊστάμενό τους, τόσο για τους ίδιους, όσο και για τους πελάτες εφόσον αντιληφθούν συμβατά συμπτώματα. Τα μέλη του προσωπικού τα οποία αναπτύσσουν συμπτώματα αναπνευστικής λοίμωξης θα πρέπει να απομακρύνονται αμέσως από την εργασία τους.

Αποφυγή συναλλαγών δια ζώσης

Συνιστάται να προτιμώνται οι ηλεκτρονικές συναλλαγές, και να προτιμάται η τηλεφωνική συνεννόηση, όσο αυτό είναι δυνατό σε ότι αφορά παραγγελίες, αγορές υπηρεσιών και αγαθών, εξοπλισμού κλπ.

Λειτουργία των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων με ή χωρίς οικίσκους (camping)

Δεν επιτρέπεται η είσοδος, η διέλευση, η παραμονή, καθώς και η χρήση των εγκαταστάσεων του camping από μη διαμένοντες στο κατάλυμα. Οι μη διαμένοντες θα μπορούν να χρησιμοποιούν την όμορη παραλία χωρίς να διέρχονται μέσα από το camping. Στην περίπτωση που η πρόσβαση στην παραλία γίνεται από την ίδια είσοδο με το camping θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι οι επισκέπτες της παραλίας δεν έρχονται σε επαφή με τους πελάτες και δεν χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις του

Η διεύθυνση του καταλύματος τηρεί αρχείο που διατηρείται στο camping με ευθύνη της, για όλα τα άτομα που διαμένουν ή διέμειναν σε αυτό – όνομα, εθνικότητα, ημερομηνία άφιξης και αναχώρησης, στοιχεία επικοινωνίας(διεύθυνση,τηλέφωνο, email)σε κάθε κατασκηνωτικό μέσο ή οικίσκο είτε ανήκει στους πελάτες είτε στην επιχείρηση ή σε tour operator. Σε κάθε camping ορίζεται αρμόδιο άτομο για την τήρηση των κανονισμών σε ότι αφορά τον COVID-19.

Για τη λειτουργία της παραλίας του camping, ισχύουν οι κανονισμοί του κράτους για τις παραλίες σε ότι αφορά την πρόληψη του COVID-19.

Απολύμανση κοινόχρηστου εξοπλισμού και επιφανειών

Τα παρακάτω κοινόχρηστα σημεία/εξοπλισμός θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται με καθημερινό πρόγραμμα ή μετά από κάθε χρήση με διάλυμα χλωρίνης 0,1% (4 κουταλάκια του γλυκού χλωρίνης περιεκτικότητας 5% ανά 1 λίτρο νερού) με χρόνο επαφής 10 λεπτών και στη συνέχεια να ξεπλυθούν με νερό ή με τη χρήση άλλου απολυμαντικού με αποδεδειγμένη ιοκτόνο δράση:

- παροχή πόσιμου νερού - κρουνοί, πώματα, μάνικες και άλλος εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τον εφοδιασμό νερού
- σημεία εκκένωσης χημικών WC
- θυρίδες φύλαξης προσωπικών αντικειμένων και τα κλειδιά τους
- χερούλια και τα κλειδιά από κοινόχρηστα ψυγεία
- σημεία που αγγίζονται στις θέσεις παροχής ηλεκτρισμού
- εξοπλισμός ναυαγοσωστικής
- κάδοι απορριμμάτων
- άλλα σημεία που αγγίζονται συχνά (ATM, κουπαστές, κιγκλιδώματα)

Θέσεις κατασκηνωτικών μέσων

Η απόσταση μεταξύ κάθε μορφής κατασκηνωτικού μέσου(τροχόσπιτα, αυτοκινούμενα, σκηνές, κτλ.) θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 5 μέτρα από την πόρτα εισόδου του κατασκηνωτικού μέσου και 3 μέτρα από κάθε άλλη πλευρά του. Εναλλακτικά πρέπει ο αριθμός πελατών συμπεριλαμβανομένων και των μόνιμων πελατών να μειωθεί κατά 20% από την εγκεκριμένη δυναμικότητα σε άτομα, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι προαναφερόμενες αποστάσεις 5 μέτρων και 3 μέτρων. Η κοινωνική απόσταση των 1,5 μέτρων μεταξύ των ατόμων που δεν μένουν στο ίδιο κατασκηνωτικό μέσο ή οικίσκο πρέπει επίσης να εξασφαλίζεται σε όλους τους χώρους.

Ενοικιαζόμενα κατασκηνωτικά μέσα

Στην περίπτωση που εκμισθώνονται ή παρέχονται σκηνές αυτές θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται μεταξύ των χρήσεων τους από διαφορετικούς πελάτες, σύμφωνα με τις οδηγίες των κατασκευαστών. Στην περίπτωση που ο καθαρισμός δημιουργεί αερολύματα (π.χ. καθαρισμός με νερό υπό πίεση), ο καθαρισμός θα πρέπει να γίνεται μακριά από τους πελάτες και να χρησιμοποιούνται τα απαραίτητα μέσα ατομικής προστασίας.

Λοιπός εξοπλισμός που εκμισθώνεται ή παρέχεται (όπως στρώματα, τρόμπες, τραπεζάκια, κτλ.) θα πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται μεταξύ των χρήσεων τους από διαφορετικούς πελάτες. Για τους οικίσκους, συρόμενα, ρυμουλκούμενα ή ημιρυμουλκούμενα τροχόσπιτα ισχύει ότι ισχύει στις ειδικές οδηγίες για τα ξενοδοχεία για την πανδημία COVID-19.

Καθαριότητα και απολύμανση

Για την καθαριότητα και την απολύμανση θα εφαρμόζονται οι οδηγίες της εγκυκλίου: 20/3/2020 Αριθμ. Πρωτ. Δ1γ/Γ.Π/οικ.19954 «Μέτρα καθαρισμού και απολύμανσης σε χώρους και επιφάνειες κατά την εξέλιξη της πανδημίας του SARS-CoV-2».

Εγκαταστάσεις υγιεινής

Οι εγκαταστάσεις υγιεινής (αποχωρητήρια, ντους, χώροι πλύσης χεριών, αποδυτήρια, νεροχύτες για το πλύσιμο πιάτων) πρέπει να διατηρούνται καθαρές και σε καλή κατάσταση σύμφωνα με τις Υγειονομικές Διατάξεις. Θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται σύμφωνα με αναρτημένο ενημερωμένο πρόγραμμα με διάλυμα χλωρίνης 0,1% (4 κουταλάκια του γλυκού χλωρίνης περιεκτικότητας 5% ανά 1 λίτρο νερού) με χρόνο επαφής 10 λεπτών ή όπως περιγράφεται στην παράγραφο 8. Θα πρέπει να αερίζονται επαρκώς κατά την χρήση.

Με τη φροντίδα της διοίκησης του camping πρέπει να τοποθετηθούν σε διάφορα προσβάσιμα σημεία στους στεγασμένους και υπαίθριους κοινόχρηστους χώρους κάδοι απορριμμάτων. Οι νιπτήρες πρέπει να είναι συνεχώς εφοδιασμένοι με σαπούνι, χειροπετσέτες και ποδοκίνητους κάδους για τα απορρίμματα. Θα πρέπει να τηρείται συγκεκριμένο γραπτό πρόγραμμα καθαριότητας και ελέγχου σε τέτοια συχνότητα ώστε να διασφαλίζεται η διατήρηση των συνθηκών υγιεινής των εγκαταστάσεων καθ'όλη τη διάρκεια της ημέρας.

Εστιατόρια, καταστήματα, εγκαταστάσεις υδάτων αναψυχής, παραλία, χώροι αναψυχής για παιδιά και λοιπές εγκαταστάσεις

Για τις εγκαταστάσεις υδάτων αναψυχής ισχύει η οδηγία: «Οδηγίες για τις κολυμβητικές δεξαμενές και τις δεξαμενές υδρομάλαξης τουριστικών καταλυμάτων κατά την πανδημία COVID-19»

Στην περίπτωση που εκμισθώνονται καθίσματα ξαπλώστρες και ομπρέλες τότε ισχύει η οδηγία: «Οδηγίες πρόληψης και αντιμετώπισης κρουσμάτων COVID-19 για τις παραλίες»

Τα εστιατόρια, καταστήματα και οι λοιπές εγκαταστάσεις θα λειτουργούν σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ελλάδας.

Γ. Άλλες τουριστικές επιχειρήσεις

➤ **Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών – Τουριστικά γραφεία (εκμετάλλευση τουριστικών λεωφορείων – ΔΧΤΛ ανοικτού και κλειστού τύπου)**

- Περιορισμός μέγιστου επιτρεπτού αριθμού επιβατών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η οποία αναθεωρείται σύμφωνα με την επιδημιολογική κατάσταση.

Ειδικότερα, σε όλα τα τουριστικά λεωφορεία δημόσιας χρήσης και ειδικά τουριστικά λεωφορεία περιήγησης πόλεων ανοικτού ή κλειστού τύπου επιτρέπεται η μεταφορά επιβατών μέχρι πλήρωσης ποσοστού 50% του προβλεπόμενου μέγιστου αριθμού μεταφερόμενων επιβατών ανά όχημα (υπ' αριθμ Δ1α/ΓΠ.οικ. 29114 «Κανόνες τήρησης αποστάσεων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, δημόσιες υπηρεσίες και άλλους χώρους συνάθροισης κοινού στο σύνολο της Επικράτειας, προς περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19» - Β '1780)

- Οι τουριστικές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται τουριστικά λεωφορεία θα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με την επιδημία του COVID-19 και να παρέχουν κατάρτιση και καθοδήγηση στο προσωπικό τους για την αναγνώριση των σημείων και συμπτωμάτων - αιφνίδια έναρξη νόσου, με τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω συμπτώματα: βήχα, πυρετό, δύσπνοια.
- Το προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδεύεται και να ενημερώνεται σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ για τη σχολαστική τήρηση των μέτρων υγιεινής, τις τεχνικές πλυσίματος χεριών, την ορθή χρήση των μέσων ατομικής προστασίας, τις περιπτώσεις χρήσης αντισηπτικών, την αποφυγή επαφής με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού, την κατάλληλη διαχείριση αποβλήτων.
- Το προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδεύεται σχετικά με τις ακολουθούμενες διαδικασίες για τη διαχείριση ύποπτου κρούσματος -όταν ένας ταξιδιώτης στο λεωφορείο εμφανίζει σημεία και συμπτώματα ενδεικτικά της λοίμωξης COVID-19, για την παροχή βοήθειας και για σωστή επιλογή και χρήση των ΜΑΠ, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ.
- Οι τουριστικές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται τουριστικά λεωφορεία αναπτύσσουν γραπτό σχέδιο για τη διαχείριση ύποπτου περιστατικού COVID-19, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ, το οποίο να βρίσκεται σε κάθε όχημα.
- Οι τουριστικές επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται τουριστικά λεωφορεία να μεριμνούν για την επάρκεια στις ποσότητες αντισηπτικών, απολυμαντικών, μέσων προστασίας και ειδών καθαρισμού.
- Στην είσοδο των τουριστικών λεωφορείων θα πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμα αντισηπτικά.
- Εφαρμογή ορθής ατομικής και αναπνευστικής υγιεινής από τον οδηγό και τους επιβάτες.
- Συνιστάται η τοποθέτηση ειδικού διαφανούς διαχωριστικού πετάσματος μεταξύ του οδηγού και των επιβατών (Plexiglas ή άλλο ομοιογενές υλικό επαρκούς πάχους και ανθεκτικότητας) και η πόρτα του οδηγού να παραμένει κλειστή.
- Για την περίπτωση των ειδικών τουριστικών λεωφορείων ανοικτού τύπου, θα προηγείται αυστηρά η αποβίβαση και στη συνέχεια θα ακολουθεί η επιβίβαση.
- Σε κάθε όχημα θα πρέπει να αφήνεται μία θέση κενή προς όλες τις κατευθύνσεις.
- Υποχρεωτική χρήση υφασμάτινης μάσκας για όλους τους επιβαίνοντες σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής
- Συνιστάται η χρήση γαντιών από τον οδηγό κατά τον ανεφοδιασμό καυσίμων, καθώς και άλλων διαδικασιών που απαιτούν να αγγιχθούν επιφάνειες εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται από πολλά άτομα και δεν υπάρχει κοντά εγκατάσταση για πλύσιμο χεριών ή σταθμός με αντισηπτικά.
- Συνιστάται ο συνεχής φυσικός αερισμός των τουριστικών λεωφορείων. Στην περίπτωση οχημάτων με μη ανοιγόμενα παράθυρα όπου χρησιμοποιείται κλιματισμός θα πρέπει να απενεργοποιείται η επανακυκλοφορία του αέρα.
- Σχολαστική και πλήρης απολύμανση μετά από κάθε μεταφορά ή μετά το τέλος της βάρδιας. Συνιστάται μετά το πέρας κάθε δρομολογίου ο καθαρισμός με αντισηπτικό των επιφανειών και των σημείων συχνής επαφής εντός των οχημάτων (πχ. Χειρολισθήρες).

➤ **Επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων (rent a car)**

- Πολύ καλός καθαρισμός και απολύμανση μεταξύ των χρήσεων τους από διαφορετικούς πελάτες.
- Περιορισμός μέγιστου επιτρεπτού αριθμού επιβατών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η οποία αναθεωρείται σύμφωνα με την επιδημιολογική κατάσταση. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη με

αρ. Δ1α/ΦΠ.οικ.27815 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'1647/03.05.2020) για τα μέτρα προστασίας σε επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης οχήματα:

- Οχήματα μέχρι 7 θέσεων, μεταφορά δύο επιβάτη πλέον του οδηγού.
- Οχήματα 8 ή 9 θέσεων, μεταφορά 3 επιβατών, πλέον του οδηγού
- Επιτρέπεται η κατ' εξαίρεση υπέρβαση του ορίου επιβατών, εφόσον στο όχημα επιβαίνουν αποκλειστικά γονείς με τα ανήλικα τέκνα τους.

Για την υπηρεσία ΕΙΧ με οδηγό:

- Περιορισμός μέγιστου επιτρεπτού αριθμού επιβατών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η οποία αναθεωρείται σύμφωνα με την επιδημιολογική κατάσταση.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη με αρ. Δ1α/ΦΠ.οικ.27815 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'1647/03.05.2020) για τα μέτρα προστασίας σε επιβατηγά οχήματα, δημόσιας χρήσης και ιδιωτικής χρήσης με οδηγό του ν. 4093/2012 (Α222):

- Οχήματα μέχρι 5 θέσεων, μεταφορά ενός επιβάτη πλέον του οδηγού. Κατ'εξαίρεση επιτρέπεται η μεταφορά δεύτερου επιβάτη, εφόσον αυτός είναι συνοδός ατόμου που χρήζει βοήθειας
  - Οχήματα 6 ή 7 θέσεων, μεταφορά 2 επιβατών, πλέον του οδηγού
  - Οχήματα 8 ή 9 θέσεων, μεταφορά 3 επιβατών, πλέον του οδηγού
  - Επιτρέπεται η κατ' εξαίρεση υπέρβαση του ορίου επιβατών, εφόσον στο όχημα επιβαίνουν πέραν του οδηγού μόνο γονείς με τα ανήλικα τέκνα τους.
- Υποχρεωτική η χρήση μη ιατρικής μάσκας προστασίας, τόσο από τους επιβάτες όσο και από τον οδηγό (με αρ. Δ1α/ΦΠ.οικ.27815 Κοινή Υπουργική Απόφαση)